

Global Organik Tekstil Standardı Hakkında Kısa Bilgi (GOTS, Versiyon 6.0)

1. GOTS ...

- ... 2005'te piyasaya sürülen **özel** bir standarttır, 1 Mart 2020'den beri GOTS Versiyon 6.0 geçerlidir ve 1 Mart 2021'de yürürlüğe girmiştir.
- ... geçmişte oluşturulmuş olan çok sayıda özel organik tekstil standardının **yerini almak** amacındadır.
- ... **devlet hukukunca gerekli değildir**, ancak dünya tekstil marketindeki daha büyük oyuncular tarafından talep edilmektedir.

2. Kim ve ne GOTS'a uygun olarak sertifikalandırılabilir

- ✓ **Hasat sonrası işlemeden final ürün tüccarlarına kadar**, organik elyaf ve tekstil endüstrisinin tüm tedarik zinciri **sertifikalandırılmalıdır**. Perakendeciler gönüllü olarak sertifikalandırılabilir. **Fason işleyiciler** denetlenmelidir.
- ✓ Sertifikalandırılabilir ürünler **elyaf ürünleri, iplikler, kumaşlar, giysiler, moda tekstil aksesuarları (taşınan ya da giyilen), tekstil oyuncakları, ev tekstili, yataklar ve yatak ürünleri ve tekstil kişisel bakım ürünlerini** içerir, fakat bunlarla sınırlı değildir.

3. Hammadde kaynağı

- ✓ Organik **elyaflar**, IFOAM ya da ISO 17065'e göre akredite olan sertifikasyon kuruluşları tarafından, uluslararası organik standartlara göre (**EC 834/2007, EU 2018/848** Yönetmeliği, **NOP** veya **IFOAM** temel standardı kapsamında yer alan herhangi bir standart gibi) sertifikalı kaynaklardan elde edilmelidir.
- ✓ Her çeşit organik sertifikalı elyaf kullanılabilir; **pamuk, ipek, yün, keten, kenevir** vb. gibi
- ✓ Kullanılan elyaflara göre etiketleme seçenekleri:

GOTS	Organik	Organik ile üretilmiş	Organik geçişte	Organik geçiş ile üretilmiş
Doğal lif "Organik" (kuyrukları kesilmiş hayvanların yünü hariç)	Min. %95	Min. %70	--	--
Doğal lif "Geçişte" (kuyrukları kesilmiş hayvanların yünü hariç)			Min. %95	Min. %70
Doğal lif "Konvansiyonel" (konvansiyonel pamuk ve konvansiyonel angora yünü hariç) Aynı üründe aynı türden organik ve konvansiyonel liflerin karıştırılmasına izin verilmez.				Maks. %30
Liyosel veya protein bazlı lifler GDO suz kaynaklardan ve sertifikalı organik hammaddelerden veya tüketici öncesi veya sonrası atıklardan veya sürdürülebilir yönetim ilkelerine uygunluğunu doğrulayan bir programa göre sertifikalandırılmış ham maddelerden elde edilen	Maks %5	Maks. %30	Maks. %5	Maks %30
Tüketici öncesi veya sonrası atıklardan geri dönüştürülmüş sentetik (polimer) lifler: sadece Polyester, Poliamid, Polipropilen, Elasto-multiester (elasterell-p) ve Poliüretan (elastan)				Maks. %30
PLA (poliaktik ast) lifi, GDO'suz biyokütle kaynaklarından üretilen				Maks. %30

Rejenere lifler, Lyocell, Viskon veya Modal gibi: kullanılan hammaddeler GDO'suz olmalıdır.				
Ham sentetik (polimer) lifler: Yalnızca Poliamid, Polipropilen, Elastomultiester (elasterell-p) ve Poliüretan (elastan)		Maks. %10		Maks. %10
Paslanmaz çelik lifler ve mineral lifler				
Asbest, karbon ve gümüş lifler yasaktır.				

4. Hem organik hem de konvansiyonel üretim yapan firmalarda ayırım

- ✓ GOTS sertifikasyonu için başvuran müteşebbis, hammaddenin kabulünden, işleme, depolama vb. tüm adımlardan satışa kadar **GOTS ürünlerini, GOTS olmayan ürünlerden ayırmak için iyi bir sistem** kurması gereklidir.
- ✓ En iyi ayırım elbette, **yer bazında** ayırımdır. GOTS için farklı üretim hattı ve deponun olmasıdır.
- ✓ Ancak bu çoğu zaman mümkün olmayabilir; bu durumda, siz **zaman bazında** ayırım yapabilirsiniz: GOTS ürünlerini GOTS olmayan ürünler ile aynı hat üzerinde farklı zamanlarda işleyebilirsiniz. İlgili ekipmanların temizliği GOTS işleme öncesinde yapılmalıdır. Nakliye, depolama ve üretim esnasında **bulaşmanın önlenmesi** için koruyucu önlemler alınmalıdır.
- ✓ Sadece **perakendeciler (B2C)** istisnai olarak malları açıkça GOTS ile işaretlenmişse, ayrı GOTS depolaması ve nakliyesi şart koşulmaz.

5. Girdiler, kimyasallar, boyalar ve yardımcı maddelerin yanı sıra aksesuarlar ve paketleme materyalleri

- ✓ Tekstil zincirindeki tüm işleme adımları için yalnızca akredite bir sertifikasyon kuruluşu tarafından onaylı girdiler, yardımcı maddeler veya aksesuarlar kullanılabilir. Buna bağlı olarak tüm girdiler ve işleme yardımcılarının **GOTS Onaylı Girdiler Listesinde** bulunması ve **Letters of Approval (Onay Mektubu)** olması gereklidir.
- ✓ **Aksesuarlar** için gereklilikler GOTS bölüm **2.4.9'da** belirtilmiştir. GOTS uygunluğunun bir kanıtı olarak, genellikle Oeko-Tex-Sertifikası yeterlidir. Ek olarak, materyal kompozisyonları kontrol edilmelidir. Lütfen dolgu & metal dolgu ve destek & çerçeve ürünlerinin gerekliliklerine dikkat ediniz.

6. Bitmiş ürünlerin kalitesi

- ✓ GOTS, sürtme, ter, ışık, tükürük ve yıkama haslığı ve aynı zamanda boyut değişimleri ile ilgili **detaylı teknik kalite parametreleri** tanımlar. Aynı zamanda, **kalıntılar için limit değerler** belirlenmiştir. Limitlerin aşılması durumunda, bu, ürün tanımında son tüketiciye bildirilmelidir. Ayrıca, GOTS ürünlerinin GOTS uygunluğunu kanıtlamak için düzenli olarak kalıntı analizleri yapılmalıdır. Gereklilikler, bölüm **2.4.14 ve 2.4.15'de** belirtilmiştir.
- ✓ Bir GOTS ürünü için bireysel **kalıntı limitleri** (hammadde, yarı mamul veya nihai ürün olup olmadığına bakılmaksızın) aşılsa, ürün GOTS statüsünü kaybeder. Sınırı aşma nedenleri belirlenmeli ve gerekirse daha fazla kalıntı testi yapılmalıdır.
- ✓ Yalnızca nihai GOTS ürünleri gerekli **teknik kalite parametrelerini** karşılamalıdır. GOTS 6.0'a göre, teknik kalite gereksinimleri karşılanmazsa nihai GOTS ürünleri de GOTS statüsünü kaybeder.

7. Sosyal kriterler

- ✓ İş verenler, **özgür iş seçimi, dernek kurma özgürlüğü, toplu pazarlık hakkı, güvenli ve hijyenik çalışma koşulları, çocuk çalışanlar, çalışma saatleri, ayrımcılık, sert veya insanlık dışı muamele** hakkında International Labour Organisation (ILO) sözleşmelerine ve ulusal yasalara uymalıdır(GOTS chapter 3).
- ✓ **Maaşlar**, çalışanların **temel ihtiyaçlarını** veya **yerel asgari ücreti** karşılamalıdır. GOTS 6.0 ayrıca yerel **yaşam ücretinin** özel olarak hesaplanmasını ve ayrıca **uzun vadeli uygulama** için bir plan gerektirir.
- ✓ GOTS bölüm 3 ve 5' i kapsayan bir **Sosyal Uygunluk Beyanı** ve **Etik İş Davranışını İçeren Davranış Kuralları** oluşturulmalı ve mevcut olmalıdır.
- ✓ Sertifikalı işletmeler, **sosyal uygunluktan sorumlu bir kişiyi** aday göstermeli ve **işlevsel, etkili bir şikayet mekanizması** oluşturmalıdır.

8. Çevre yönetimi

- ✓ Konvansiyonel tekstil tesisleri en çok kirlitmeye yol açan endüstriler olma eğilimindedir. GOTS organik kıyafetler üreten fabrikaların çevresel etkilerini minimize etmek için açık bir kılavuz oluşturur.
- ✓ Endüstrilerin önlemlerin ve girişimlerin aynı zamanda kantitatif hedeflerinin bulunduğu ve yetkin sorumlu bir kişiden bahsedilen yazılı ve detaylı **Çevre Politikaları** olmalıdır. Bu doküman düzenli olarak güncellenmelidir. Islak işleme birimleri kullanılan kimyasalların, enerji, su tüketimi ve çamurun atılması dahil, atık su arıtımının tüm kayıtlarını saklamalıdır. Diğer tüm birimler için enerji tüketim kayıtları yeterlidir.
- ✓ Sertifikalı işletmelerin, kendi operasyonları dahilindeki **sera gazı emisyonları** (GHG) kaynakları hakkında bilgi toplamaları ve her bir kaynak için azaltma yöntemlerini belirlemeleri gereklidir.
- ✓ GOTS, atık su arıtımı ile ilgili birkaç (kalıntı) parametre belirledi, örn. Atık suyun kimyasal oksijen ihtiyacı **(KOİ), kg tekstil çıktısı başına 20 g'ı** aşmamalıdır **(GOTS bölüm 2.4.11)**.

9. Dokümantasyon ve etiketleme

- ✓ GOTS birimlerinin GOTS ürünlerini tanımlamak ve kayıt etmek için **işleyen ve anlaşılabilir bir sisteme** ihtiyacı vardır.
- ✓ GOTS ve GOTS olmayan ürünlerin paralel üretiminin gerçekleştiği her yerde çuval, ambalaj, kutular işletmenin her adımı boyunca **etiketlenmek** zorundadır.
- ✓ Müteşebbis **tedarikçi sertifikalarını, irsaliyelerini, kabul notlarını, işleme kayıtlarını, depo defteri ve faturalarını** dosyalamalı ve saklamalı, tüm bu kayıtlar ürünün GOTS durumundan bahsetmelidir.
- ✓ GOTS işleyicilerin hammadde, yardımcı malzeme ve aksesuarlar vb. satın alım miktarının ve satılan final ürün miktarının değerlendirilmesine izin veren, iyi bir **muhasabe** sistemine ihtiyacı vardır.
- ✓ Tarladan doğrudan gelen açık hammadde dışında, GOTS işleme için sadece **paketlenmiş veya mühürlü ve etiketli** ürünler kabul edilmelidir, etiketsiz ürünler tedarikçiye iade edilmelidir.
- ✓ Nakliye rotası ve nakliye araçları doküman edilmelidir.
- ✓ En azından, tedarik zincirinin her aşamasında bir adım ileri ve bir adım geri olacak şekilde **izlenebilirlik** sağlanmalıdır.
- ✓ Kontrol ile ilgili kayıtlar minimum 5 yıl saklanmalıdır.

10. Çalışanların eğitimi

- ✓ Müteşebbis **tüm çalışanlarını** standardın ana içeriği ve gereklilikleri konusunda **bilgilendirmelidir**. İlgili **eğitim kayıtları** tutulmalıdır. Bu, hem üretimle ilgili hem de sosyal gereksinimler için geçerlidir.
- ✓ Müteşebbis bir **yönetim temsilcisini** GOTS gerekliliklerine uyum için sorumlu olacak şekilde atmalıdır.

11. Etiketleme

- ✓ **GOTS logosuna** her zaman ilgili **etiketleme sınıfı (label grade)**, işaretli ürünleri onaylayan **onaylı sertifikasyon kuruluşu referansı** (sertifikasyon kuruluşu adı / kısa isim) ve sertifikalı işletmenin **lisans numarası** (Onaylı sertifikasyon kuruluşu tarafından verilen) eşlik etmelidir.
- ✓ Eğer tedarik zincirindeki son sertifikalı işletme tüccar ya da perakendesi ise etiketlemede kullanılan lisans numarası son işleyicinin ya da sertifikalı tüccar ya da perakendecinin lisans numarası olabilir.
- ✓ Eğer GOTS'a uygun olarak üretilen **final ürünler perakende ticaret** esnasında GOTS etiketi ile işaretlenmezse, bunlar artık GOTS ürünü olarak değerlendirilemezler. Bu nedenle perakende ticarete GOTS sertifikasyonu referansları ile sunulmaz, reklamı yapılamaz ya da satılamazlar.
- ✓ Ürünler yalnızca **tüm tedarik zincirindeki** tüm işletmeler GOTS sertifikalı olduğu sürece **GOTS ürünü** olarak reklam yapılabilir ve satılabilir.
- ✓ Kullanılan liflere göre uygun etiketlemeler:

GOTS Label Grade 1: organic	GOTS Label Grade 2: made with organic
 organic CERES-12345	 made with organic CERES-12345

Lütfen logo kullanımını konusunda standart tarafından oluşturulan gereklilikleri dikkate alınız.
(bakınız <https://global-standard.org/downloads> -> Licensing and Labelling)!

12. Transaction certificates (TCs) (TC'ler, Dolaşım Sertifikaları)

- ✓ **Tanım:** Bir işletmeden diğerine yüklemesi yapılan ürünlerin belli bir standarda uygunluğunu doğrulamak üzere sertifikasyon kuruluşu tarafından düzenlenen bir dokümandır. Dolaşım Sertifikaları **ürün sahipliği her değiştiğinde** düzenlenir.
- ✓ **Organik lif** satın alan ve GOTS ürünleri satın alan tüm *Sertifikalı İşletmeler*, satın alınan tüm **GOTS malları** için **Transaction Certificate (=TC, kontrol sertifikası)** almalı ve sağlamalıdır. (Bölüm 1.4'deki kriterlere uygun olarak). Bu TC'ler ürünün tedarikçisinin sertifikasyonundan sorumlu sertifikasyon kuruluşu tarafından düzenlenir. Genelde TC'ler ürünün tedarikçisinden sorumlu sertifikasyon kuruluşu tarafından faturaların, packing listler ve taşıma evraklarının kopyalarına istinaden düzenlenir. İstisnai durumlarda birden çok yükleme için TC'ler düzenlenebilir. Tek bir TC'nin kapsayabileceği maksimum süre 3 aydır.
- ✓ GOTS 6.0' a göre, GOTS etiketi olmayan nihai ürünler için TC düzenlenemez.

13. Prosedür

Lütfen web sitemizdeki ilgili dokümana başvurunuz.

! Lütfen GOTS'un temel gereklerinden sadece bir seçme, yani bir giriş olduğunu unutmayınız. Elbette üretici, ilgili standardın tüm gereklerini öğrenmek ve yerine getirmek zorundadır. Standart ile ilgili diğer tüm dokümanlar bu adresten indirilebilir.
<http://global-standard.org> -> Downloads!